

рекомендацій знайомих, Інтернет стає основним інформаційним ресурсом і місцем ухвалення рішення про покупку [2].

Інтернет-ритейлінг має свої особливості. Він відкриває нові можливості і для споживачів (покупців), і для постачальників, і для комерційних організацій. На сучасному етапі розвитку такий сектор економіки знаходиться в фазі становлення і набирає обертів.

Слід зазначити, що показники проникнення Інтернету (від яких залежить у великій мірі і рівень поширення електронної торгівлі) в столиці і в великих містах набагато вищий, ніж в інших регіонах нашої країни. Але останнім часом спостерігається позитивна динаміка даного процесу. У найближчі роки показники по ринку електронної комерції в Україні будуть значно збільшуватися, спостерігається позитивна тенденція зростання обсягів ринку [1, с. 89].

Але існує ряд проблем, які сповільнюють цей процес, тому для рівномірного розвитку з найменшими втратами і ризиками необхідна підтримка держави. Головне завдання держави - створити стабільну ситуацію на ринку електронної комерції і зробити його конкурентоспроможним гравцем на світовому онлайн-майданчику.

Отже, електронна торгівля на підприємствах України активно розвивається. Серед головних тенденцій спостерігається збільшення обсягів торгівлі через Інтернет, підвищення кількості підприємств електронної торгівлі, збільшення кількості споживачів Інтернет магазинів та підвищення їх лояльності до процесу придбання товарів онлайн, розширення асортименту підприємств та ін. Однак серед головних проблем подальшого розвитку електронної торгівлі на підприємствах України є відсутність необхідного законодавчого регулювання їх діяльності, стимулюючих та регулюючих нормативно правових актів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Електронна комерція: навчальний посібник. А.М.Береза та ін.; Київ: КНЕУ, 2002. 326 с.
2. Танасюк П. Роздрібна Internet-торгівля в Україні: стан та перспективи розвитку. URL: **Ошибка! Недопустимый объект гиперссылки.**
3. Козлов В. В., Томашевська Т. В. Аналіз стану електронної комерції в Україні. Статистика України. 2021. № 2. С.34 – 39.
4. Карпенко С. Обсяги ринку електронної комерції в Україні. Інтернет-ринок. URL: <http://www.reclamare.ua/blog/obemu-gynka-elektronnoj-kommercii-v-ukraine/> (дата звернення 28.03.2022)
5. Статистика та ринкові дані про електронну комерцію B2C. URL: <https://www.statista.com/markets/413/topic/457/b2c-e-commerce/>

Михаць Володимир

Науковий керівник – доц. Григорук Наталя

ЗМІНИ ІДЕОЛОГІЇ ТОРІ В ПОЛІТИЦІ КОЛОНІАЛІЗМУ У СЕРЕДИНІ ХХ СТ.

Ставши однією з найбільших колоніальних імперій світу, Англія у ХХ ст., мала практично по всіх куточках планети свої колонії. До цього варто зазначити, що вони були як континентальні, так і острівні. Раніше Британії, належало близько 1/5 частини суші. Однак, англійські уряди все-одно бажали розширювати свої володіння, або хоча б не так швидко їх втрачати, а втративши, могли продовжувати здійснювати значний вплив на цю нову країну. Це

можна легко зрозуміти, оскільки колонії давали сировину, ринок збуту для англійських товарів, і було куди вкладати англійський капітал, окрім цього, це значно підсилювало становище Британії на світовій політичній арені. А у зовнішній політиці, всі англійські уряди, попри ворожнечу між партіями, бажали тільки одного зберегти першість у світі.

Актуальною ця тема є, оскільки, “колоніалізм” існує по сьогоднішній день, але дещо видозмінений, і названий іншими словами, яскравим прикладом цього може виступати Росія, нам варто зрозуміти, що від такого способу утвердження держави на політичній арені варто відмовитись. Оскільки, на прикладі Великобританії можна усвідомити, що колонії це пережиток минулого і на сучасному етапі розвитку людства від “політики колоніалізму” бажаних результатів ми не отримуємо, як би це не називали.

Отже, метою даної роботи є розкриття одного зі шляхів виходження Британських колоній зі складу Імперії, водночас втримання Британської держави на перших сходинках міжнародної політичної арени і методів утримання там у післявоєнних реаліях. В цей же час виявити, що на цьому прикладі відображається не надто вдала політика англійського уряду у внутрішньому житті колоній Великобританії, що власне і привело до втрати нею значної кількості загарбаних територій.

Відчуваючи хиткість становища Британської імперії, консерватори намагалися оновити колоніальну риторичку і знову висунули тезу про проведення політики колоніального розвитку. У липні 1940 р. було прийнято Акт колоніального розвитку та добробуту. Головною метою закону проголошувався захист та сприяння інтересам жителів колоній. Цей закон відображав спроби Міністерства у справах колоній наголосити на сприянні соціальному добробуту колоній у вигляді розвитку системи освіти та сфери соціальних послуг. За цим законом виділялося 5 млн. ф. на рік на розвиток колоній та 500 тис. на рік на проведення дослідницьких робіт протягом 10 років [5].

Важливе значення перегляду системи колоніального управління мало створення ООН. Статут цієї організації, прийнятий наприкінці червня 1945 р. передбачав, що її учасники, які несуть або приймають на себе відповідальність за управління територіями, народи яких не досягли ще повного самоврядування, визнають той принцип, що інтереси населення цих територій є першорядними, і як священний обов'язок, приймається зобов'язання максимально сприяти благополуччю населення цих територій у рамках системи міжнародного миру та безпеки, яка була встановлена цим Статутом (Глава 11, Стаття 73) [7].

Ці настанови відповідали загальній риторичці британських політиків періоду війни та повоєнного часу, коли особлива увага стала приділятися політиці розвитку як інструменту утримання залежних територій в орбіті свого впливу.

У ході дебатів щодо Акту 1945 р. депутати Палати громад висловили ідею про створення комітету у складі бізнесменів, які “мають заморські інтереси” для розробки рекомендацій уряду під час здійснення колоніальної політики. Однак ці пропозиції були

відхилені тодішнім урядом У. Черчілля. Ідея, проте, була взята на озброєння новим кабінетом міністрів під проводом лейбористів. Заступник Міністра у справах колоній А. Крич Джонс вважав за доцільне створення невеликого за складом, але з великими повноваженнями комітету для координації існуючих комітетів у колоніальній сфері та виробленні рекомендацій щодо дотримання правильного балансу між економічними та соціальними аспектами колоніального розвитку. У вересні 1946 р. у рамках кабінету було створено Раду розвитку та колоніальної економіки [2].

Поява у березні 1947 р. доктрини Трумена позначила народження “століття розвитку”: у документі, як відомо, йшла мова про надання фінансової допомоги у розмірі 400 млн. дол. Греції та Туреччини [4].

Для Вашингтона витрати на розвиток територій були звичним інструментом політичного тиску, вже апробованим на латиноамериканських державах. З початком холодної війни та ослабленням європейських метрополій США почали розширювати географію допомоги, скоротивши програми допомоги латиноамериканським країнам та зосередившись на європейських державах [4]. Відповідно, програма Трумена стала однією з перших “ластівок” у політиці фінансування важливих для США територій у наступні роки.

Таким чином, Вашингтон, з одного боку, прагнув до співпраці з колоніальними державами, насамперед, Великобританією, з іншого боку, не зацікавлений у ідентифікації із нею. Цей амбівалентний характер позиції США щодо дій європейських метрополій виявлятиметься протягом усієї активної фази деколонізації – з кінця 1940-до початку 1960-х рр.

Один з депутатів торі К. Осборн поцікавився у міністра фінансів, чи не приведуть такі серйозні зобов’язання щодо покращення стандартів життя в інших країнах до “зниження рівня життя” у самій Британії. Х. Гейтскелл заявив про те, що частково ці витрати будуть зроблені за рахунок залишків позитивного стерлінгового сальдо, однак визнав, що за такого розвитку подій витрати все ж таки ляжуть “тягарем на нашу економіку”, і отже, “ми повинні прагнути до збільшення фінансового прибутку для виконання своїх зобов’язань”[3].

А. Іден, своєю чергою, допитувався у глави Казначейства, яка від цієї суми покривається Актом про колоніальний розвиток і добробут 1945 р., а яка частина – це “нові гроші”. Х. Гейтскелл уникнув відповіді, заявивши, що окремі деталі плану досі перебувають у стадії “доопрацювання”. Один з парламентаріїв-торі поцікавився також про позицію США з цього питання. Гейтскелл зазначив, що Вашингтон проінформований про План Коломбо, і уряд очікує його реакції [1].

Білий дім спочатку без великого ентузіазму сприйняв ідею участі у Плані. Протягом першої половини 1950 р. Уайтхолл наполегливо намагався переконати заокеанського партнера в доцільності його участі в надання допомоги країнам Південно-Східної Азії, наголосивши на

тому, що крім заходів короткострокового характеру боротьби з комунізмом, потрібно довгострокова програма для стабілізації ситуації у регіоні.

Успіху дипломатичних зусиль Великобританії сприяла Корейська війна, що почалася в червні. США ухвалили рішення про повноцінне приєднання до Плану Коломбо з 1951 р. з метою “зміцнити ресурсну складову організації” [6].

У лютому 1951 р. за участю США у Коломбо відбулася чергова зустріч Консультативного комітету. На цій третій конференції Комітет виробив рекомендації урядам країн-учасниць щодо майбутньої процедури для продовження взаємних консультацій та механізм виконання плану. На зустрічі крім семи країн Співдружності (Великобританія, Канада, Австралія, Нова Зеландія, Пакистан і Шрі-Ланка) і США як учасник був присутній В'єтнам, як спостерігачі – Бірма, Індонезія, Філіппіни та Таїланд.

Запрошення до участі було також надіслано Міжнародному Банку. США погодилися виділити 237 млн. дол. на допомогу країнам Південно-Східної Азії (включаючи Формозу) у рамках двосторонніх Програм Безпеки замість спочатку обіцяної ними сумі 375 млн. дол. Крім цього, МБРР погодився надати Індії 60 млн. дол. суму Пакистану та 25 млн. дол. Таїланду [6].

Ці суми були меншими за ті, на які розраховував уряд До. Еттли, однак гостроту проблеми зовнішніх позик для реалізації Плану, безперечно, вдалося знизити. Крім США 1951 р. до Плану Коломбо приєднався Лаос, 1952 р. – Непал і М'янма, 1953 р. організацію поповнила Індонезія. Пізніше до Плану приєдналися Японія, Таїланд та Малайзія. На сьогодні організація налічує 27 країн.

Таким чином, щоб зберегти панівне становище Великої Британії у міжнародній політиці та авторитет держави серед провідних країн світу при здійсненні колоніального курсу лейбористи прагнули, не форсуючи темпи деколонізації, наголосити на проведенні політики розвитку, орієнтованої не тільки на залежні території, а й на країни, що звільнилися. При цьому такий курс, як видно на прикладі “арахісного” проекту, натрапляв на серйозну опозицію в парламенті та на проблеми, що впливали з деякого “захоплення” лейбористами соціалістичними ідеями. Відповідно, можна побачити деякі зміни в ідеології торі стосовно колоніальної політики на середину ХХ ст.

ЛІТЕРАТУРА

1. Блэк Дж. История Британских островов. СПб, 2008. 540 с.
2. British Aid-5. Colonial Development. A Factual Survey of the Origins and History of British Aid to Developing Countries. Overseas Development Institute. 1964. P. 21. [Електронний ресурс]: режим доступу <http://www.odi.org/sites/odi.org.uk/files/odiassets/publications-opinion-files/8077>
3. Great Britain. Hansard. Parliament. Parliamentary Debates. Asia. (Commonwealth Economic Plan). 28 November 1950. Col. 950-951. [Електронний ресурс]: режим доступу <http://hansard.millbanksystems.com/commons/1950/nov/28/asiacommonwealth-economic-plan>
4. Иглз Р. История Англии. Москва, 2008. 294 с.
5. Майский И. М. Дневник дипломата. В 2 кн. Кн. 2. Ч. 2. Отв. ред. А. О. Чубарьян. Москва. 2009. С. 113-114.

6. Remme T. Britain and Regional Cooperation in South-East Asia, 1945-1949. PhD in International History, London School of Economics. 1990. P. 129-214. [Електронний ресурс]: режим доступу <http://etheses.lse.ac.uk/1138/1/U048287>.
7. Статут ООН. [Електронний ресурс]: режим доступу https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_010

Чекригіна Ярина

Науковий керівник – доц. Федорів Ірина

ЕКОНОМІЧНА ПОЛІТИКА РЕСПУБЛІКИ КОРЕЯ: ВИТОКИ, ЕФЕКТИВНІСТЬ, ЗДОБУТКИ

Утворена внаслідок Корейської війни, Республіка Корея ще не так давно була на одному рівні з найбіднішими африканськими країнами, залишалась із небагатими природними ресурсами та великою кількістю некваліфікованих кадрів. Проте зараз – це одна з небагатьох країн, яка успішно перетворилася з економіки з низьким рівнем доходу на високорозвинену державу та світового лідера в галузі інновацій та технологій всього за декілька поколінь. Це економічне зростання увійшло в історію як «чудо на річці Хан», яке ввело Корею в число країн ОЕСР та G-20 [10]. Відповідно до статистичних даних Організації економічного співробітництва та розвитку за 2020 р., РК мала показники вище середнього рівня за забезпеченістю житлом, громадянською активністю, якістю освіти, зарплатою та особистою безпекою, але нижче середнього рівня за доходами і добробутом, суб'єктивним благополуччям, якістю навколишнього середовища, здоров'ям населення, соціальними зв'язками і балансом між трудовою діяльністю і особистим життям [18].

Південнокорейське економічне зростання є предметом досліджень багатьох світових науковців. Слід зазначити, що дослідники різних наукових шкіл та країн значною мірою сходяться в ключових думках щодо шляхів становлення та сучасного стану економіки РК. Серед американських дослідників слід відзначити: Віктора Ча, Р. Кінга, Дж. Бермудеза, М. Дюмон, Н. Еберштадта, М. Гудмана, Ч. Джонсона [14]. Українське корезнавство не є широко представленим, але напрацювання в цій сфері здійснюють В. Гришкіна, Є. Хегай [2], В. Кричук [7], Кан Ден Сік [5; 6]. Серед російських дослідників економічної історії РК назвемо О. Торкунова [13], А. Волинчук, Ю. Андреева [1], М. Єгорова [3]. Економічне становище РК чи не найбільше висвітлюється корейськими дослідниками. Серед них необхідно згадати Мо Джон Гріна, Лі Дже Хьопа, У Джі Сук [17], Джаспер Кім [16] та ін.

Виходячи з актуальності теми, ставимо за мету висвітлити особливості економічної політики Республіки Корея з метою її ефективною модернізації та конкурентоспроможності.

Дослідники сходяться на думці, що цю країну можна привести як приклад успішної політики дирижизму – втручання держави в економіку [10]. Слід виділити кілька факторів, які сприяли швидкому зміцненню РК при обмеженості природних ресурсів та несприятливих стартових умовах [2]. Перший із них – орієнтація на власні сили. У середині минулого століття Південна Корея вдосталь володіла лише людськими ресурсами, тому значні зусилля були